

Enkät / Attitydundersökning

Skånska kommuners integrations- och mångfaldsarbete

Beredningen för integration och mångfald
oktober 2009

Sammanfattning (I)

- 25 av Skånes 33 kommuner har svarat.
- 84 procent arbetar aktivt och strategiskt med dessa frågor.
- 55 procent anser att arbetet fungerar bra eller mycket bra, ingen uppger att arbetet fungerar dåligt och endast 8 procent uppger att det fungerar mindre bra.
- 55 procent tycker att samarbetet fungerar bäst med offentliga aktörerna, men även näringsliv, frivilligorganisationer och politiker finns med i valet av bästa samarbetspartners.
- Vad gäller vem samarbetet fungerar sämst med fördelar sig svaren jämt mellan näringsliv, offentliga aktörer och frivilligorganisationer.

Sammanfattning (II)

- När det gäller frågan om hur Region Skåne kan bistå kommunerna i deras integrations- och mångfaldsarbete är svaren fördelade enligt följande:
  - 39 procent uppger att Region Skåne bör utveckla nya samarbetsformer i regionen för integrations- och mångfaldsarbete.
  - 21 procent uppger att Region Skåne bör arbeta opinionsbildande.
  - 13 procent uppger att Region Skåne bör företräda kommunerna gentemot centrala myndigheter.
  - 10 procent uppger att Region Skåne bör samordna och leda integrations- och mångfaldsarbetet i regionen.

Innehåll

1. Bakgrund
- 2.1 Resultat – frågor med givna svarsalternativ
- 2.2 Resultat – frågor med öppna svar
3. Slutsatser

1. Bakgrund

Syfte

- Syftet med undersökningen har varit att göra en nollmätning för att erhålla information om målgruppens attityder och upplevda behov vad gäller integrations och mångfaldsarbete.
- Resultatet från undersökningen kan användas som grund för planeringen av beredningens fortsatta arbete i form av exempelvis workshops och seminarier. Därtill kan resultatet förmedlas till media för att skapa diskussion och opinion i dessa frågor.

Metod och urval

- Frågorna har utarbetats för att på bästa sätt uppnå syftet, dvs. fokuserat på vad som fungerar och vad som inte fungerar i kommunerna – på ett övergripande plan – liksom på vad kommunerna önskar att Region Skåne kunde bistå med.
- Frågorna har i huvudsak varit möjliga att besvara genom givna svarsalternativ.
- Undersökningen har genomförts med hjälp av ett webbverktyg. Svarstiden för enkäten har varit tre veckor och påminnelser har skickats ut löpande till de mottagare som inte besvarat enkäten.
- Undersökningen har skickats ut till kommundirektörer, stadsdelschefer i Malmö och tjänstemän ansvariga för integrations- och mångfaldsfrågor i kommunerna.

Svarsfrekvens

- Svar har inkommit från 25 av 33 kommuner.
- 16 av 33 kommundirektörer har svarat.
- 4 av 9 stadsdelschefer har svarat.
- 18 av 33 tjänstemän har svarat.

Frågor med givna svarsalternativ (1-7)

- Arbetar din kommun aktivt och strategiskt med integrations- och mångfaldsfrågor?
- Hur fungerar integrations- och mångfaldsarbetet i din kommun?
- Känner du att det finns stöd för integrations- och mångfaldsarbete på ledningsnivå i din kommun?
- Finns det i din kommun samarbete mellan tjänstemän inom olika politikområden för ökad integration och mångfald?
- Med vilken aktör fungerar arbetet bäst?
- Med vilken kommun fungerar arbetet sämst?
- Hur kan region Skåne underlätta integrations- och mångfaldsarbetet i din kommun?

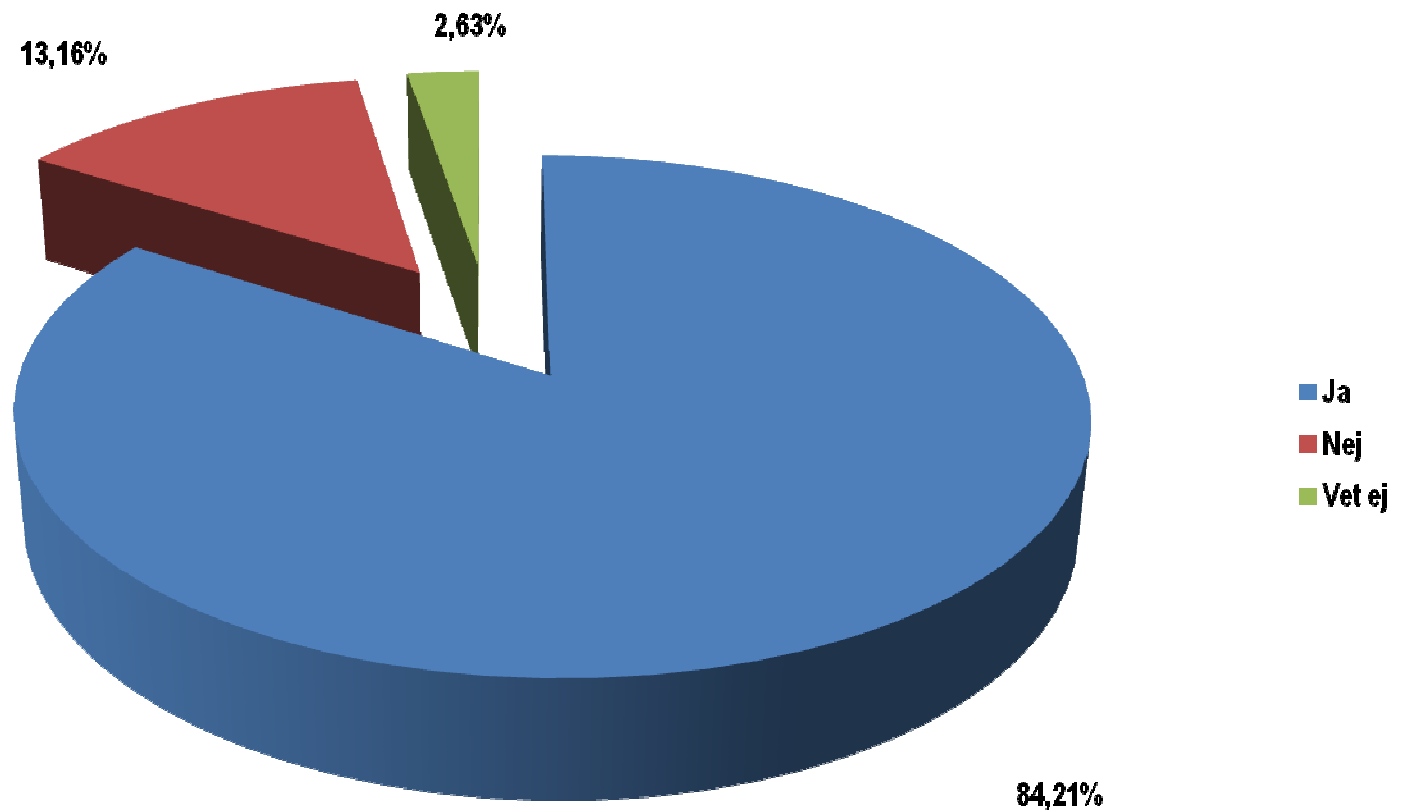
Frågor med öppna svar (8-10)

- Vad fungerar bra i din kommuns integrations- och mångfaldsarbete? (öppet svar)
- Hur kan integrations- och mångfaldsarbetet fungera bättre i din kommun? (öppet svar)
- Hur tycker du att kommuner ska arbeta med integrations- och mångfaldsfrågor? (öppet svar)

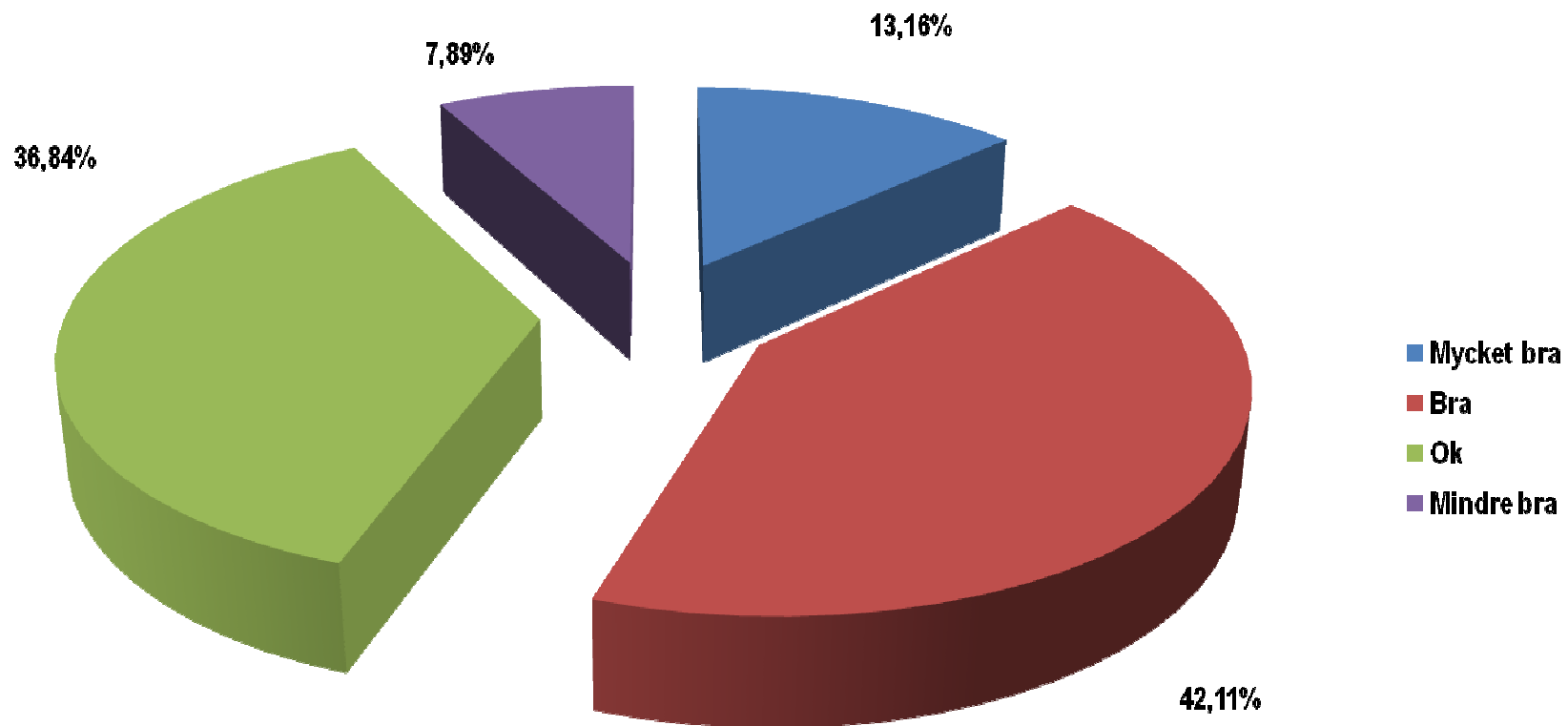
2.1 Resultat

- frågor med givna svarsalternativ

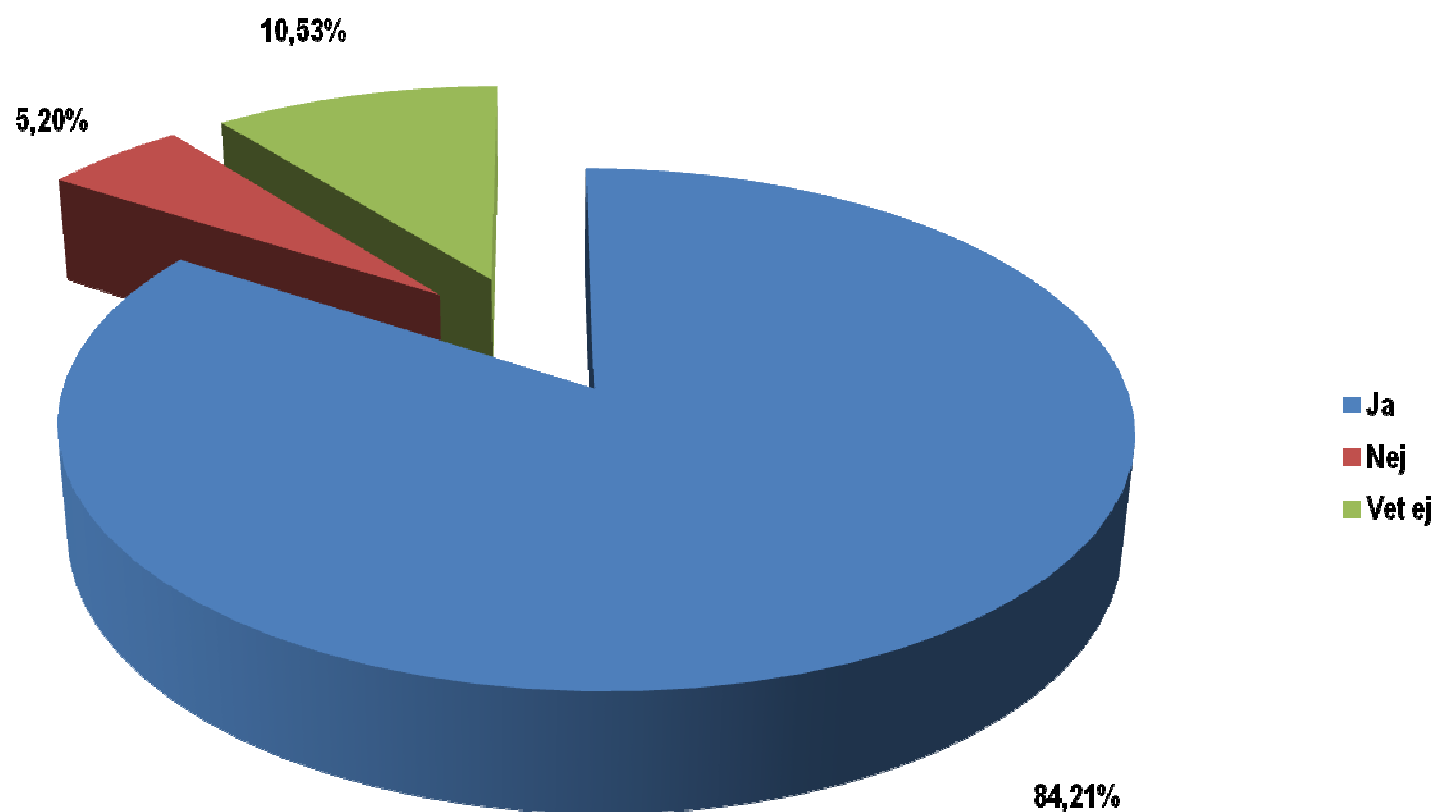
Arbetar din kommun aktivt och strategiskt med integrations- och mångfaldsfrågor?

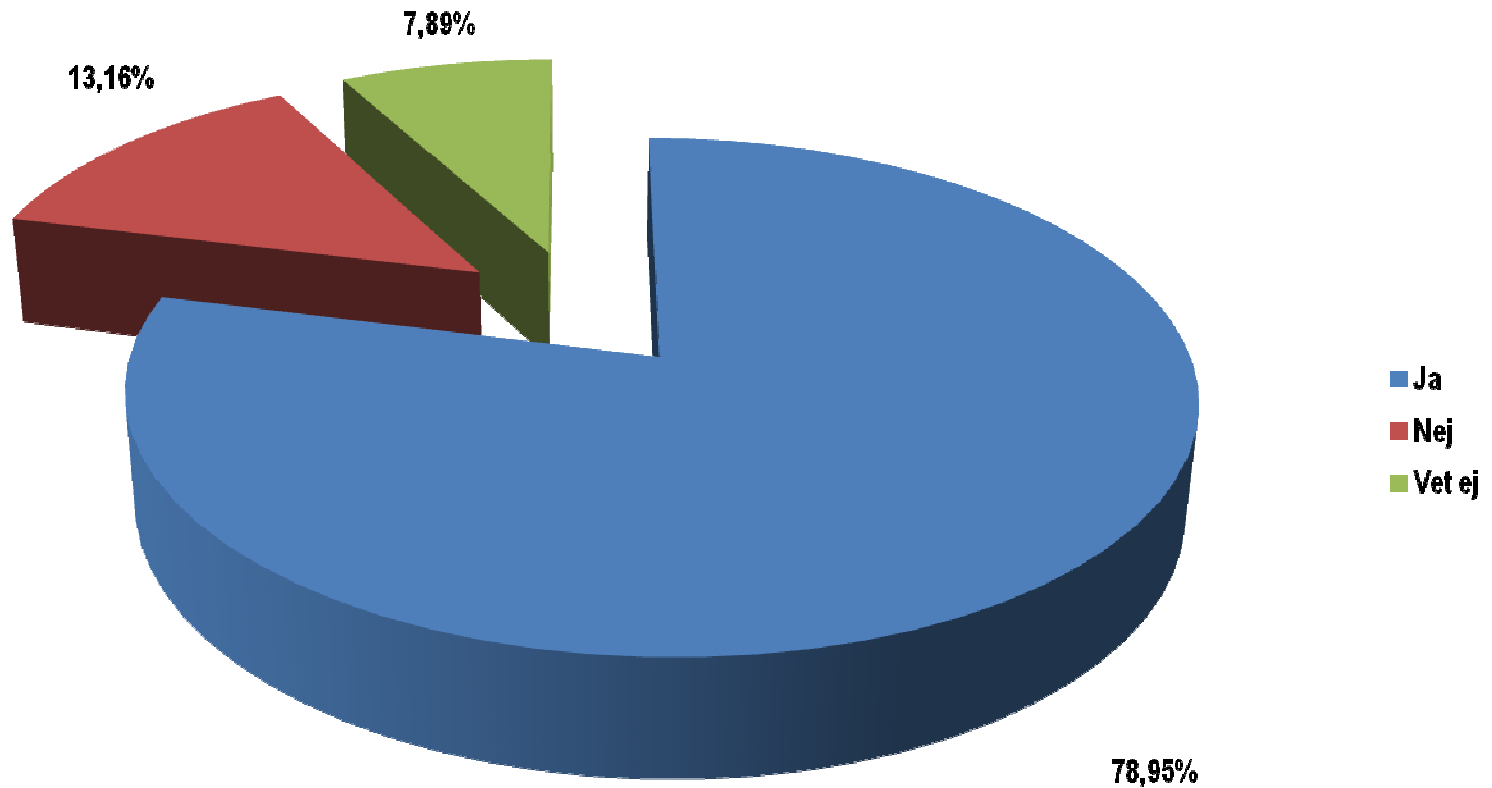
Hur fungerar integrations- och mångfaldsarbetet i din kommun?

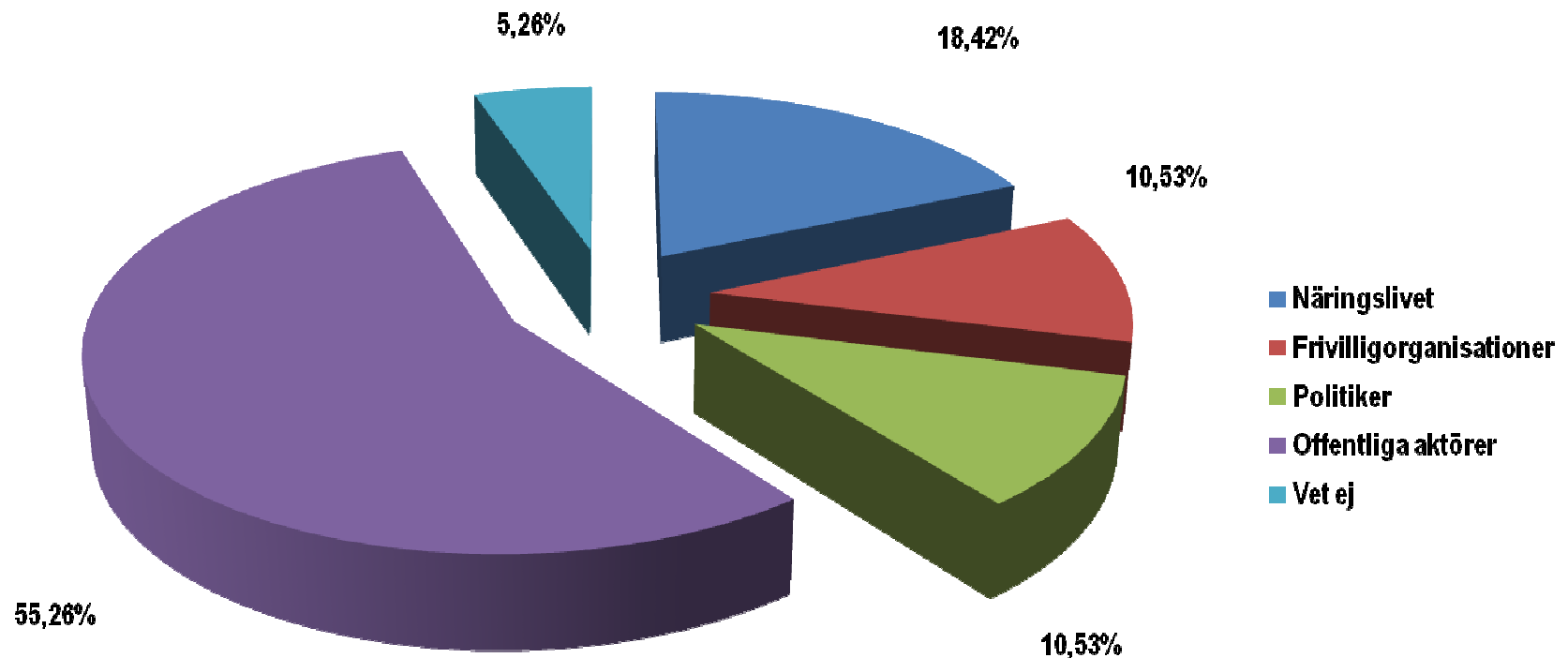
Känner du att det finns stöd för integrations- och mångfaldsarbete på ledningsnivå i din kommun?

Finns det i din kommun samarbete mellan tjänstemän inom olika politikområden för ökad integration och mångfald?

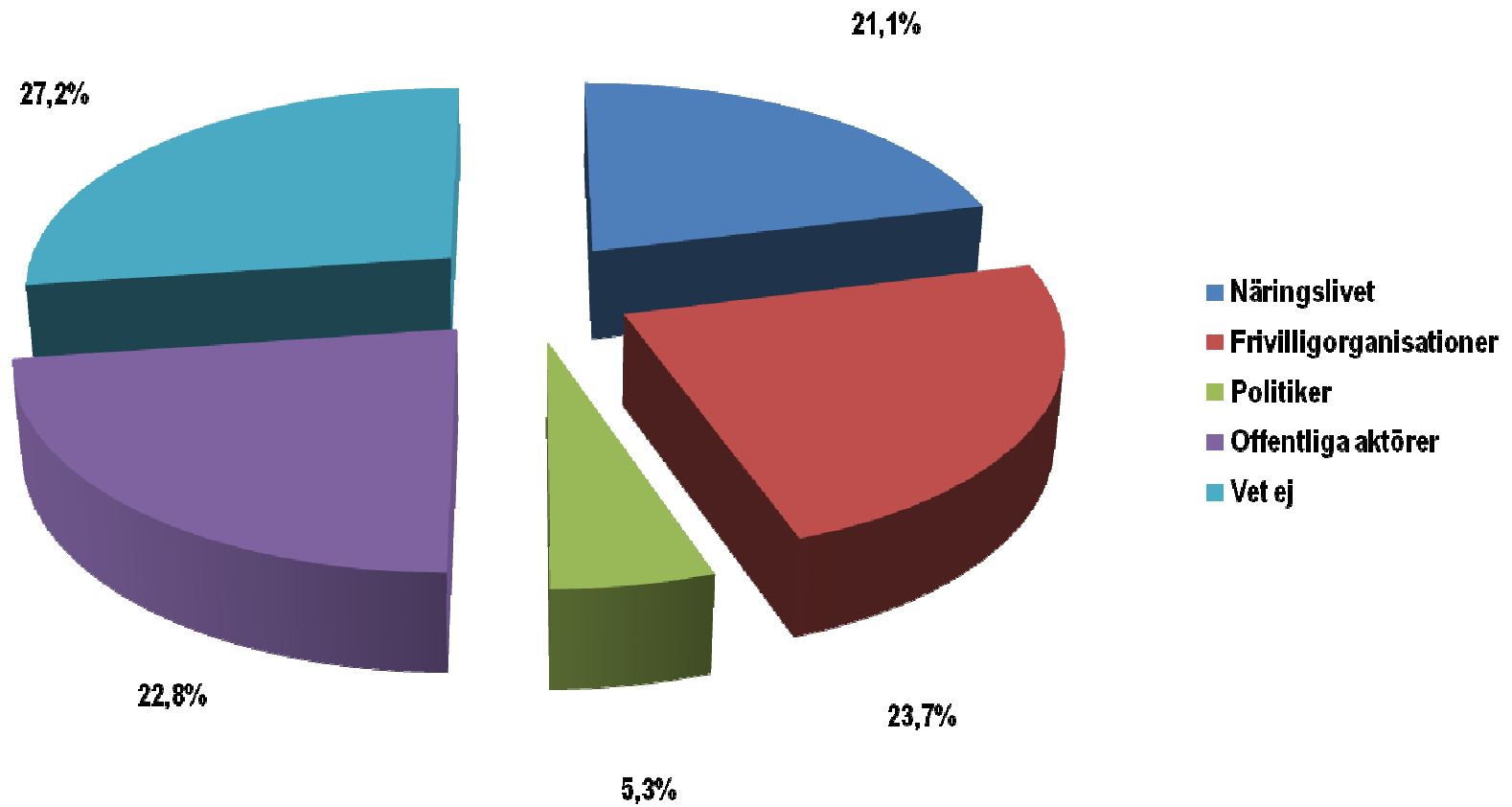

Med vilken aktör fungerar samarbetet bäst?

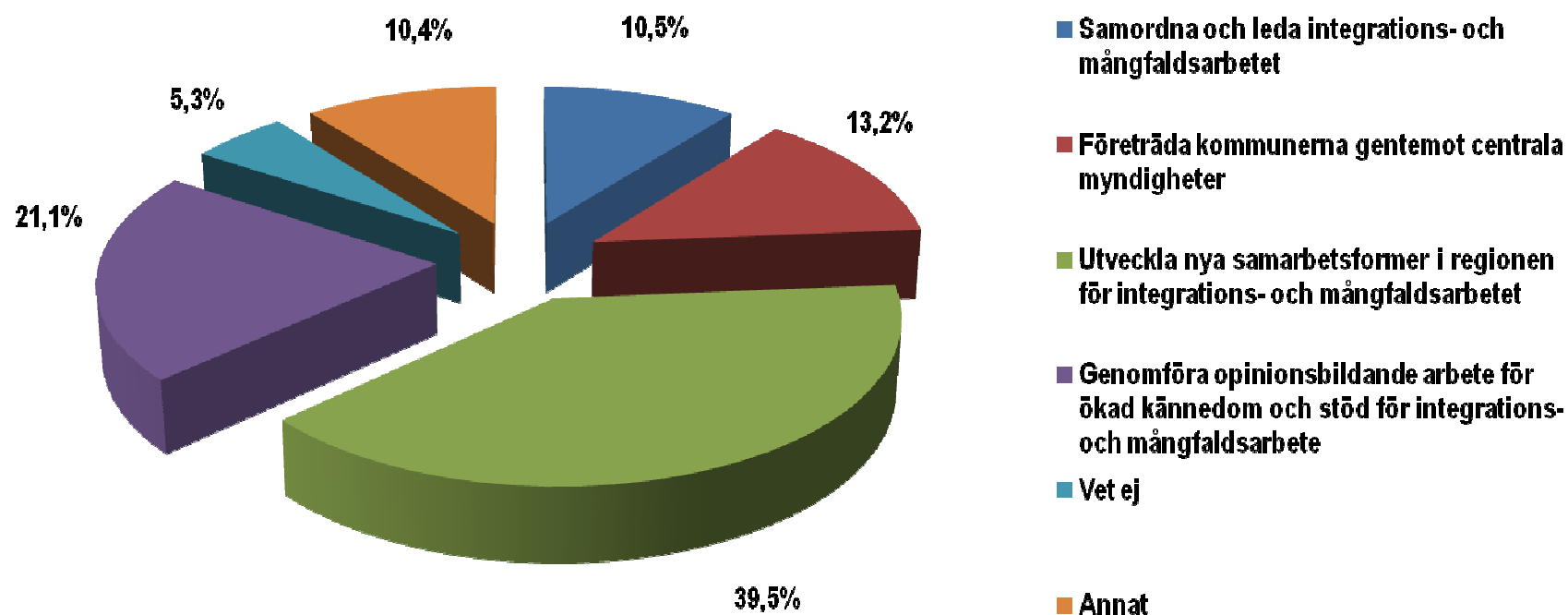

Med vilken aktör fungerar samarbetet sämst?

Hur kan Region Skåne underlätta integrations- och mångfaldsarbetet i din kommun?

2.2 Resultat

- frågor med öppna svar

Vad fungerar bra i kommunerna idag?

- **Samarbetet**
  - inom kommunernas verksamhetsområden, med myndigheter, skola, frivilligorganisationer, kommunala bostadsbolag och näringslivet.
- **Arbetet är prioriterat**
  - det finns en politisk samsyn, ett engagemang, en medvetenhet och en stor uppslutning.
- **Arbetet är brett, strategiskt och målstyrt**
  - det finns planer och mätbara mål som följs upp.

Sagt om vad som fungerar bra (1)

- ”Allt (fungerar bra hos oss). Vi har bara för många som vill bo hos oss. Om alla kunde hjälpa till skulle det kunna bli riktigt bra.”
- ”Mångfald är ett prioriterat mål i kommunen, vilket bland annat märks genom att tjänstemän får arbetstid och utrymme att arbeta med frågorna. Det finns också en bred ansats, där vi strävar efter att utveckla kommunen som helhet och inte begränsar oss till en enskild verksamhet. Det finns också en uppriktig ambition och strävan efter att bli bättre på att ta tillvara människors kunskaper, bidrag och synliggöra individers olika förutsättningar.”
- ”Att integrationsenheten ligger direkt under kommunstyrelsen, det har gett integrationen en status samt underlättat beslutsfattandet.”

Sagt om vad som fungerar bra (2)

- ”Jag tror att det bästa sättet att integreras är att bli självförsörjande. Då får du genast arbetskollegor och/eller studiekamrater, så det blir mer naturligt att läsa sig om det svenska samhället. Vår kommun har varit en stor genomströmningskommun, men vi försöker att arbeta aktivt för att de ska bli självförsörjande och än så länge har vi goda resultat med dem som stannat.”
- ”Vi arbetar brett över förvaltningsgränserna för att åstadkomma bästa resultat. Vi får de nyanlända att kännas sig välkomna, sedda och att trivas.”
- ”Gott samarbete med näringsliv, försäkringskassa, arbetsförmedling, socialförvaltning. Även med kommunala bostadsbolag som också jobbar aktivt inom bostadsområdet och med ungdomar. Framgångsrika projekt bedrivs för att få ut invandrare i arbete. Arbetslinjen är förankrad – tillväxtperspektivet. Lokal överenskommelse finns för involverade myndigheter, tydlig organisation finns – nya initiativ tas och involverar både näringsliv, tredje sektorn och myndigheter.”

Vad kunde fungera bättre?

- **En icke-prioriterad politisk fråga**
  - finns ej på den politiska dagordningen, strategiska och viktiga beslut fattas därför inte, uthållighet och långsiktighet i värderingsfrågor saknas.
- **Samarbete och ”möten”**
  - ökat förvaltningsövergripande samarbete inom kommuner (mellan förvaltningar med näringsliv och frivilligsektor) men även mellankommunalt (mellan t.ex. yrkesgrupper) liksom mellan individer (t.ex. fadderverksamhet), liksom samarbetet mellan statliga myndigheter och kommuner.
- **Ökade resurser**
  - huvudsakligen i form av kunskap/utbildning till all personal och avsatt tid att arbeta med dessa frågor.
- **Informationsinsatser**
  - för ökad kunskap och förståelse hos medborgarna samt bättre stöd från statliga myndigheter till flyktingar och invandrare rörande det praktiska (legitimation, utbildningar, etc.).

Sagt om vad kunde fungera bättre? (1)

- "Än mer fördjupa betydelsen av gemensam värdegrund."
- "Mindre sökande."
- "Mer resurser för arbete med underifrånperspektivet. – Mer resurser för att kunna initiera och stödja möten mellan majoritetssamhället och etniska grupper. – Arbete inom lokala segregerade områden (igångsättande av arbete i flera stadsdelar) – Arbete med politiska partier för att åstadkomma den representativa demokratin i verkligheten (Dagsläge: 30% med invandrabakgrund i staden och ca 1 st. ledamöter i kommunfullmäktige). – Arbeta mer mot barn och ungdomar med demokratifrågor och värderingar."

Sagt om vad som kan fungera bättre? (2)

- ”Genom att det fanns en övergripande plan för dessa frågor som inte bara omfattar flyktingfrågor utan mångfaldsfrågor i stort.”
- ”Delaktigheten och kommunikationen kan förbättras, takten kan påskyndas via insatser/utbildning på modersmål, indikatorer måste tas fram, regionalt ansvar öka och samordning inkl. Öresund bl.a. utifrån ett tillväxtperspektiv.”
- ”Det saknas en koppling mellan s.k. integrationsarbetet – som handlar om integration av nyanlända flyktingar, jobb- och bostadsinsatser – och det mångfaldsarbete som handlar om likabehandling och icke-diskriminering. Dessa områden behöver lära av varandra för att se utmaningar och möjligheter. Medan integrationsperspektivet tenderar att bli lösningsfokuserat handlar mångfald om att beakta alla människors förutsättningar kontinuerligt.”

Hur bör kommunerna arbeta?

- **Ett integrerat perspektiv**
  - integrationsfrågorna bör vara integrerad i alla kommunens verksamhetsområden, precis som t.ex. jämställdhet är.
- **Målfokuserat, strategiskt och långsiktigt**
  - viktigt arbeta utifrån övergripande visioner och mot mätbara mål.
- **Samverkan**
  - genom samverkan med alla aktörer i kommunen såväl näringsliv som frivilligsektor liksom statliga myndigheter.
- **Opinionsbildande**
  - viktigt att kommunen är en förebild själv, att utbilda personal och invånare.

Sagt om hur kommunerna bör arbeta? (1)

- ”Som en naturlig del av verksamhetsplaneringen – inte som en egen fråga!”
- ”Än mer belysa och lyfta fram majoritetssamhällets roll för att tillvarata allas möjligheter att bidra. Detta i kombination med de demokratiska värderingarna fördelar att åstadkomma ett öppet kreativt och ansvarstagande samhälle.”
- ”Gemensamt i Skåne.”
- ”Alla aktörer ska samverka.”
- Normalitetsprincipen bör gälla, stöd enskilda individer utifrån behov. Vi möter vuxna människor som nästan alltid kan ta ansvar för sina och sina barns liv. Det bör vara utgångspunkten. Vi (samhället) har alltför länge haft omvårdnad som utgångspunkt för integrationsarbetet. Arbetslinjen bör gälla och en nyanländ flykting/invandrare är nästan alltid arbetslös och bör behandlas som sådan och ingenting annat.”
- ”(...) Vara ett gott föredöme som arbetsgivare, skapa lokal förståelse/debatt.”

Sagt om hur kommunerna bör arbeta? (2)

- ”Samordnat – utifrån tillväxtperspektiv! Det finns en RÖK- regional överenskommelse för att strategiskt arbeta med frågorna. Incitament för ökad integration/hållbar regional utveckling måste kommuniceras. Köpehamn har en sådan strategi och Skåne riskerar hamna i en situation där man saknar arbetskraft då bl.a. De ekonomiska incitamenten att arbeta i Danmark är större, parallellt ökar gruppen som står helt utanför pga. språk ekvivalering m.m. RÖK-arbetet måste brytas ner lokalt.”
- ”Genom att aktivt lyfta och hålla mångfaldsfrågor aktuella på agendan. Via direkta direktiv och riktlinjer. Integrationen sker inat av sig själv men kräver ändrade attityder från chefer och personal. Mycket viktigt att både chefer och personal i övrigt får utbildning och information.”

3. Slutsatser

Slutsatser

- Det arbetas idag aktivt och strategiskt med integration och mångfald i de skånska kommunerna. Sammantaget upplevs integrations- och mångfaldsarbetet fungera bra i de Skånska kommunerna. Det finns i stor utsträckning ett stöd för dessa frågor och en fungerande inomkommunalt samarbete.
- Uppfattningen är att samarbetet med offentliga aktörer fungerar bäst men att samarbetet ändå kunde fungera bättre med denna aktör liksom med näringslivet och frivilligorganisationerna. Att kunna involvera flera aktörer i arbetet verkar upplevas som viktigt men svårt i praktiken.
- När det gäller vad som fungerar såväl bäst som sämst anges samordning och politiskt prioritering oftast, det vill säga dessa faktorer verkar upplevas som avgörande för hur arbetet fungerar. Mellankommunalt samarbete och erfarenhetsutbyte i regionens regi verkar här vara något som uppfattas kunna vara till stor hjälp.
- Från kommunerna uttrycks ett huvudsakligt önskemål gentemot Region Skåne är att utveckla nya samarbetsformer i regionen för integrations- och mångfaldsarbetet. Därtill anser vissa att regionen kunde underlätta integrationsarbetet genom opinionsbildande insatser, genom att företräda kommunerna gentemot centrala myndigheter eller genom att åta sig en övergripande samordningsroll vad gäller integrations- och mångfaldsarbete.